

CSURGÓ ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI és KÖZGAZDASÁGI H E T I L A P. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

A „CSURGÓI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT” ÉS A „CSURGÓI SEGÉLYEGYLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona. Félévre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő: **Dr. JÜNKER PÁL.**
Társzerkesztő: **HANVAI GYULA.**

Kiadó és laptulajdonos:
V Á G Ó G Y U L A
hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők.
A hirdetéseket jutányosan számítjuk

A közerkölesiség és az iskola.

A szigorúan fegyelmezett ész leg-hivebb öre a tiszta erkölcsnek. Minden büntett, bármely eszesen is legyen tervezve és furfangosan végrehajtva, nem egyéb, mint a józan gondolkodás meghibbanásának következménye.

Az általános művelődés ennek dacára sem hozta meg az erkölcsnevelés várható eredményét. A tudományforrás: az iskola erkölcsöket fejlesztő célját sikeresen teljesíteni nem képes. Csúpan csak azt érte el, hogy értelmesebbé, tanultabbá vált a bűn is, mert ez is csak úgy használja fel a tudomány előnyeit, akár az erény.

Ekként felszerelve a bűn, állandó rettegett ellensége a közrendnek. Szám-talanok azok az eszközök, melyekkel dolgozik. Sokszor ámulni kell azon a raffinérian, azon a műveltségen és tanultságon, melyek gonoszítottak keresztülvitelénél segédkeztek. Önkéntelenül felvetődik a kérdés vajjon minden szellemi tehetsége jóra való fordítása nem-e szült volna nagy, világraszóló, üdvös dolgot? S miért mégis aljas cselekedetekre használta fel szellemi tehetségét a gonosztevő?

A tulnyomóan legtöbb esetben hiába kutatjuk, mi volt a bűn lelki rugója. Vannak, igaz, körülmények, melyek a bűnt lélektanilag érthetővé, megmagyarázhatóvá teszik. De ezek az esetek a ritkaságok közé tartoznak, s a modern törvénykezés enyhébben ítéli meg az ily büntetteket, mint a más körülmények között elkövetetteket. A jellemi megtevédeket, a véletlen botlásait nem büntetik meg oly súlyosan, mint az elvetemültség, a szokássá vált gonoszság tetteit.

De bármi is legyen a büntett indító oka, bizonyos, hogy a gonosztevő nem csak az erkölcs, hanem az ész ellen is vét. Ha a közrend és büntettek megelőzése kedvéért nem, a bűnösöket elítélni egyáltalán nem volna ajánlatos, mert a valódi erkölcsösség nem a megtorlást, hanem a megtérést követeli. A rossz utra tévedt jellemet javítani és nem büntetni kellene. Csak azért büntet az igazságszolgáltatás, mert másképp lehetetlen volna a társadalmi, az állami, általában a közrendet fentartani; a gonosztevő szándéka végrehajtása előtt biztos lenne, hogy semmi baja nem lesz, s mintegy buzdítva lenne a bűnre.

Buzdításra pedig ugyancsak nem szorul az erkölcstelenség. A legszigorubb rendszabályok dacára irtóztatós módon harapódzik el, burjánzik a bűn. A rosszra való hajlam leküzdésében

a mai társadalom nem bizonyult győztesnek. A legaljasabb, legundorítóbb, legfondorabb cselekedetek sorozatából áll a modern társadalom krónikája, mely sajnos, ép úgy érdekesség, mint erkölcsilányság tekintetében fölülmulja minden mult idők krónikáit. Bámulatraméltó találmányok, hihetetlenül kifejlődött technika, óriásilag megszapordott tudás mellett találjuk a rengeteg kiterjedésű posványt, mely minden szabályozási, tisztítási igyekezet gunyjára egyre jobban terjed.

Látjuk tehát, hogy az ész, természetes útját elhagyva, nem jár káröltve az erénnyel, és akarva, nem akarva, be kell vallanunk, hogy az ész művelése körül hibának kell lennie. A hiba kezdetét pedig csak modern iskolában kell keresnünk. Tagadhatlan, hogy a pedagógia az évezre-des fejlődési processusban hatalmasan kialakult. De mégis a művelődés amaz ágai közé tartozik, melyen még nagyon elkelnek a javítások. Nem vezethet a tökéletesbülés felé, ha magunkat ámitva a mai pedagógiát dicseretekkel halmozzuk el, sőt minél szigorubbak vagyunk megítélésében, annál biztosabban érjük el reformálását, a mely hogy multhatatlanul szükséges, kétségbe nem lehet vonni, ha látjuk, hogy az erkölcstelenséget csak megtorolni, de megelőzni nem tudjuk.

A „CSURGO ÉS VIDÉKE” TÁRCAJA.

A munka.*)

Irtta FERKE ÁGOST.

„Nem, nem hazudtak! Most vagy abb' a [korba] Mikor pálcát törhetsz anyád felett! A becsületemen még ott a csorba: Utadban nem leszek: Isten veled! Én voltam az a kis varrónány Pesten, Ki lángolón szerettem s bűnbe estem; Ki Isten- s emberektől elhagyottan, Veled idegenek közé futottam, Hol dolgoztam napestig, — nem nekem! Hogy emberré neveljem gyermekem.*

„Kötelesség volt érted-kinlódásom, Kit távol tőlem jólét környezett, (Szemed hogy vért az utamon ne lánsson, Mely lassan Golgotám felé vezet.) Nem öltem meg magam, mert eltökéltem, Hogy emberré nevellek — érted éltem. Megcsalt atyád, s bár emlékéit lerontom, Nem átkozom, de nevéit se mondom! Kihült hamu e régi szerelem: A munka elfeledteté velem!“

„Elértem végre célomat, amelynek Viruló ifjuságom szentelém: Nagy ur levél, ragyogsz és ünnepelnek,

S bár büszkén nézek rád éltem telén, Én nem fogom a fényed megzavarni: Látván, hogy szegényfoltom újra éled, Tovább fogok surolni, mosni, varrni; Te meg feleddj el! Eg áldása veled! . . S lehet, hogy elvesztett becsületem Munkámmal egykor visszanyerhetem . . .“

*. Mutató szerző szeptemberben „GIZY” cím alatt megjelenő verskötetéből.

Egy somogyi község nép-életéből.

— A „Csurgó és Vidéke” számára irtta —
Figyelő és I

A mult év karácsonya táján ígéretet tettem, hogy idővel folytatom a fenti cím alatt, négy részben megjelent leírásomat s most nem térhetek ki ígéretem bevaltása elől már csak azért sem, mert a lassan, lassan összegyűlt anyag is erre készlet.

A családi életben divó szokásokkal ismerttettem meg a k. olvasót ez év elején, most az általános jellegű szokásokról szólok. Majd rövidesen a költészetre térünk át.

I.

Befejezést nyerve az őszi munkák, nagyrészt megjön az Advent is, a „regősök” kora.

„Regősök” azok a 14—16 éves fiúk,

kik Advent első napjától Karácsonyig bejárják a falut — maszokban; esténként bekopogtatnak minden házba, s nagy csengés-bongással jelzik jelenlétüket. Rendesen hármasával járnak s mindenütt szívesen fogadtatnak. Regölésük ebből áll:

Első regős:

Amoda legeltetnek csuda- féle szarvast!
Csuda- féle szarvasnak ezer ága-boga.
Ezer ága-bogán ezer égő gyertya!
Gyulladatlan gyulladjál,
Alugyatlan alugyál!
Ej regő rejtem,
Neked ejtem!

Második regős:

Itt is mondanánk egy eladó leányt,
Kinek neve volna x. y, (néveve nevezik) volna
Ej regő rejtem,
Neked ejtem!

Harmadik regős:

Én is mondanék egy eladó legényt!
Kinek neve volna Z. V. volna!
Ej regő rejtem,
Neked ejtem!

Első regős:

Mit is hoz neki Rózsika?
Lágy párnát; lágy vánkost feje alá.
Mit ad neki Pista?
Hippet- huppot furkós botot a hátára.
Ej regő rejtem,
Neked ejtem!

Második regős:

A tanfériaknak tehát, kik a tudás terjesztése körül fényes eredményeket tudtak produkálni, arra kell törekedniök, hogy az erkölcsjavítás terén is hasonló sikereket érjenek el. Nem áll e cikk keretében elég hely rendelkezésünkre, hogy tanácsokkal szolgálhatnánk. Csak tényekre hivatkozunk, melyekből kitűnik, hogy az iskola reformja mennyire szükséges. És csak azzal végezhetjük e cikket, a mivel kezdtük, hogy t. i. a szigoruan fegyelmezett ész leggondosabb őre a tiszta erkölcsnek. Feltétlenül fegyelmezni kell tehát az észet, — azt a tehetséget, melyet mindenki utra valóul kap születésénél, s mely vezérli az embert egész élete során.

Az erkölcstelenség legjobb orvosa a tanító, ha helyes kezelésben részesíti a gondjaira bízott növendéket.

A divat.

A „Divat Ujság“-ból.

Ha az időjárásról és a kalendáriumból, no meg a kávéházak elé plántált babér és narancsszigetekről nem tudnám, hogy tavaszodik, hát értésemre adnák a nyári ruhák csábító kelméitől és díszítéseitől dagadozó kirakatok.

Mindenütt csak azt látom, hogy csaknem minden egyéb díszet kiszorít a himzés. Még pedig a himzésnek az a nagylyukas és domborlevelű himzése, a melyet a felvidéki népünk ősidők óta használ díszítésül ruhájára, ágy- és asztalneműjére egyformán és amelyet kurtán-furcsán, paraszthimzésnek neveznek. Divatban volt az efajta himzés ezelőtt úgy negyven esztendőskével nálunk urikörökben is nagyon, de persze akkor az alsószoknyákat himezték két-három arasznyi széles mintákkal, még pedig minden urileány maga, persze akkor még nem járta nyáron a tennis, télen a zsur. Ma már minden himzéssel Svájc gyárai árasztják el a világot.

A kézzel való himzés épp úgy

idejét multa, mint a kötés. Ma már csak ipar- és egyéb iskolákban kötnek és himeznek, inkább hagyományból, mint praktikus célokért.

Meg kell adnunk a gépeknek, hogy oly tökéletességgel himeznek, akár a leggyakorlottabb finom himzőnő. Csakhogy a géphimzésnek, mint minden gépmunkának, az a hibája, — már mint a divat szempontjából, — hogy örületes gyorsasággal válik általánossá, a mikor aztán ép oly gyorsan letűnik. Tán ez okozza mostanában a divatnak is felette gyors változásait. Szerencse, hogy a divat formában és díszítésben annyiféle, hogy csak a beavatottak tudják mindenkor, hogy mi a ma és mi a holnap divatja. A rengeteg feleségében az apróbb változások nem feltűnők. Például ma, a mikor azt kell írunk, hogy a divatos szoknyaforma nagyon bő és sokszor ráncolt, — egyuttal kénytelenek vagyunk bevallani, hogy a legdivatosabb hölgyek is, noha áldoznak a „má“-nak, azért makacsul ragaszkodnak a cipőre formásan simuló angol szabásu szoknyához is. Kivált a kifogástalanul szép természetű asszonyok.

Igaz, hogy a ráncos szoknyával igen csínyán kell bánni. Nem éppen mindenkinek való viselet és inkább csak az ugynevezett madárhusu asszonyok, lányoknak előnyös. Csakhogy fájdalom, ebben a mi sokat csufozt, mézzel és tejjel (hajdanában hamisítatlan mézzel és tejjel) folyó szép hazánkban igen kevés a sovány asszony, kivált az érdekes koruak között. Ezeknek, ha a divat kedvéért ráncolatják is a szoknyájukat, ezeknek azt ajánljuk, hogy csak igen finoman és apró öltésekkel ráncoltassák, hogy ne legyen vastag és hogy fent nagyon bőre szabassák vagy toldott, huzott fodorral díszítsék.

A ma divatos himzést egyarant alkalmazzák bluz-, derék- és szoknyadiszre. Kivált a nyári vászon, lenvászon és nyersbatiszt ruhák alig ké-

szülnek másból. A derék bő és ráncos. A ruhák ujja vagy régi sonkaforma, vagy pedig könyökig egyformán, de mérsékeltlen bő, hosszabb vagy rövidebb csipkekézelővel, a melyet le is lehet róla gombolni. A napernyő többnyire árnyalatos vagy bordűrös selyemből készül. A kalapok valóságos virágos kertek.

I D A.

H I P O K.

† Báró Inkey István.

Mély részvétellel értesülünk, hogy közéletünk egyik kiváló-sága, a magyar főúri világ nemes gondolkodású tagja, országgyűlési képviselőnk édesatyja, *Báró Inkey István* lh. Berényben e hó 26-án elhunyt. Temetése ma délután 2 órakor lesz lh. Berényben, hol városunk és iskolánk is képviseltek magukat. Az elhunyt áldásos életének méltatását lapunk jövő száma hozza.

— **Hivatalvizsgálat.** *Kulin Sándor* kaposvári kir. ügyész f. hó 26-án megvizsgálta a helybeli fogházat, valamint a csurgói kir. járásbíróval együtt működő ügyész-ségi megbízott ügykezelését. Mindenütt legnagyobb rendet talált.

— **Iskola-látogatás.** Folyó hó 22, 23, 24-én *Stankó Béla* budapesti zene-tanár a vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából a helybeli m. kir. áll. tanítóképző-intézet zenei oktatását vizsgálta meg. A vizsgálat eredménye, hogy a miniszteri biztos ur meglegedésének kifejezésével igen dícsérőleg nyilatkozott a képző zenei szakoktatásáról.

— **Eljegyzés.** *Dr. Fünker Elek* csurgói ügyvéd és földbirtokos f. hó 21-én eljegyezte *Unger Ilonkát*, Unger Herman gyékényesi földbirtokos és bérlő leányát.

— **Kuruc-estély** A csurgói ev. ref. főgymnasium ifjusága e hó 27.-én,

Ennek a gazdának hajdina kötőse,
Retek a bocskora, krumpli a szijja,
Hársfa a talpa.
Ej regő rejtem,
Neked ejtem:

Harmadik regős:

Künn a pajta mögött
Van egy nagy erszény pénz.
Fele a gazdáé,
Fele a regősöké!
Ezzel megvan a regölés s a regősök kapnak egypár fillért; néhol még meg is vendégelik őket. Ha valami jó helyre akadnak, bizony nem nagyon szedelődznek ki, a meleg szobából a zimankós időbe! Megmaradnak néhol éjfélig is s ugyancsak kíváncsivá teszik a ház népét, mert a nagy szakáll, az ősz haj s a rongyos öltözet úgy megőrzi inkognitójukat, hogy nagyon bajos megállapítani kilétüket!

II.

A karácsony megérkezével eltűnnek a regősök s helyüket a „Betlehemesek“ foglalják el. — Ez talán országzerte ismert szokás s abból áll, hogy fiatal legénykék a kisdéd Isten-Ember születését ábrázoló istállócskát mutogatnak s szintén maszkban járnak, de valami különleges énekük, mint a regősöknek, nincs. Rendesen a Csorda pástorok, „Menyből az angyal“- kezdetű éneket éneklék.

III.

Lassan beköszönt a farsang, a vigal-

mak ideje. — Ez időszakban nincsenek a csárdák, de még a családi körök is hangosabbak, vigabbak.

Ma itt, holnap ott egy disznótor: ma az „alsó végen“, holnap a „felső végen“ van tollfosztó. — Vasárnap lesz Naca (Anna) lagzija, de a Katicáéknál is készülődnek már.

A keményseprőnek, barátnak, vándorlónak, katonának, apácának stb.-nek öltözött lányok, legények rémitgetik a házak apró népségét, mikor estelenként be-bekopogtatnak. Egy-egy családnál összejönnek a rokon-lányok s ezek barátnői s társas-játékokkal töltik az időt, a téli estéket.

A farsang befejező napja a hushagyókedd. E napon éri a vígság mindenfelé tetőfokát s nincs olyan ház, melyben a sonkán kívül forgács-fánkot is ne ennének!

Elmulik a hushagyókedd is s ezzel lefutnak a farsangnak. Még tegnap vig énekléstől, zajos „huj! huj!“ kiáltásoktól volt hangos a falu s ma már néma minden. Tegnap még a házak voltak világosak s a templom zárva volt. Ime ma, hamvazószerdán, a kocka fordult! Minden ház ajtaja zárva, de a templom nyitva, s benne a hívők igaz szívvvel gondolnak botlásaikra.

S míg a lelkiismeret küzködik a gyarló emberben, azalatt megszólal a pap komor mély szava:

Ember! Emlékezzél, hogy porból lettél s porrá lész!

És a hívők térdre hullva utánna mormolják. — Utánna mormolják s hozzá tesszik: Igen, az ember nem más, mint por; igénytelen semmi...

IV.

A husvéti ünnepkör már a tavaszba esik. Ami legjobban föltűnik e magyar vidéken: nincs szokásban a husvéti öntözés és korbácsolás. — A korbácsolást a december hó 28-ára eső aprószentek napján végzik, a husvét-hétfői öntözést pedig a husvét délutáni játék helyettesíti.

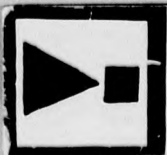
Husvét-hétfőn délután a falu apraja, nagyja összeverődik a falu tágas Kápolna-terén s a menyecskék a lányokkal vegyes kergetősdit játszanak, a férfinek lapdázik. — Így mulnak el a husvéti ünnepek.

V.

Melegebb lévén már az idő, vasár-és ünnepnapok délutánjain már a szabadban is lehet játszani. E játékokban csak a lányok vesznek részt, a legények lapdázhatnak, vagy a csárdában kuglizhatnak. Sajnálatra méltó dologként kell itt megemlítenünk, hogy a kártya is már mind-mind nagyobb tért foglal s még a hazard-játékoktól sem riad vissza az ifjak nagy része!

A lányok által a szabadban szokásos játékok üzéséről a következőkben szólunk.

1. A lányok a földre letelepedve, egymás ölébe ülnek. Így sort képezve, a legutolsó az „anya.“ Két játékos megáll az ülő sor arcéle előtt s kérdi az anyától:



tegnap délután 6 órakor az intézeti tornateremben Kuruc-estélyt rendezett, 50 fillér beléptdíj mellett. A műsor tartalmas és válogatott volt.

— **Csokonai-ünnep.** Csokonai Vitéz Mihály halálának századik évfordulója alkalmával Debrecen városa fényes és országos jellegű ünnepséget rendezett f. hó 21-én Debrecenben. Az ünnepélyen összes kulturális és tudományos intézményeink képviselve voltak és főgymnasiumunk részéről Horváth Kálmán és Fazekas Sándor tanárok és Szabó Dezső és Farkas János tanulók vettek részt. Minderről a kimerítő tudósítást lapunk jövő számában fogjuk hozni.

— **Dijkuglizás.** A csurgói Polgári Casino Junius hó 4-én délután dijkuglizást rendez saját helyiségeiben. Ezzel ismét három díj van kitűzve a nyertesek számára, de a bankett most elmarad, mert a befolyandó jövedelem a Casino javára fordítatik.

— **Majális.** A csurgói iparos és kereskedő ifjuság önképzőköre ma délután tartja majálisát a Korona kerti helyiségeiben.

— **Osztályvizsga.** A tanítóképző IV. éves növendékei 24-én tették le az osztályvizsgát melynek eredménye, hogy a 27 növendék közül 22-en képesítő vizsgálatra mehetnek. Négy növendék javítóvizsgálatra és egy osztályismétlésre lett utasítva.

— **A csurgói önk. tűzoltók által rendezendő ünnepély sorrendje:** 1905 junius hó 17-én. A vonatokon érkező vendégek fogadása és elszállásolása. Délután 6 órakor a választmány gyűlése az önk. tűzoltóegylet őrnyáján. Este 8 órakor műkedvelői előadás. Színre kerül a „Vörös Sapka,” utána tűzoltói élőkép görögtűzzel. Egyenruhás tűzoltók féláron kapnak belépő jegyet. — Junius hó 18-án: Reggel 5 órakor ébresztő zenével, vendégek fogadása. Reggel 7—8 órakor gyakorlat. Reggel 8—9 órakor díszfelvonulás, a zászlóanya üdvözlése. Délelőtt 9—10 órakor hálaadó is-

teni tisztelet (tábori mise) a Szechenyi téren. Délelőtt 10 órakor a szövetség gyűlése a Korona vendéglő nagytermében, ugyanott szolgálati érem kiosztás a csurgói tűzoltók között. Délután 1 órakor társasbéd a Korona vendéglőben, egy teríték ára fél liter borral 2 kor. 40 fillér. Délután 4 órakor népünnepély tréfás versenyekkel a városi sétakertben. Egyenruhás tűzoltók belépti díjat nem fizetnek. Éjjel 12 órakor nagy takarodó.

— **Meghívó** A szentai önk. tűzoltó egylet folyó év junius hó 4-én a vasútra vezető út melletti ligetben saját pénztára javára nyári táncmulatságot rendez. Kezdeté d. u. 3 órakor. Belépő díj: 1 korona. Egyenruhás tűzoltók belépti díjat nem fizetnek.

— **Vadászverseny.** A Somogy-baranyai Vadásztársaság méltóságos Szemere Miklós cs. és kir. kamarás, nagybirtokos védnöksége alatt Barcsan, a Nyítes-erdőben 1905 junius hó 4-én vadász-versenyt rendez. Versenyek kezdete d. e. 8 órakor. Versenyszámok: I. Hölgyek versenye álló céltáblára. Távoiság 15 méter. I. II. III. díjjal. II. Üveg gömb lövészet: Távoiság 25 méter, I. II. III. díjjal. III. Golyó cél lövészet: mozgó őzalakra. Távoiság 80 méter, I. II. III. díjjal. Versenyzők fegyverről és tőlényekről maguk gondoskodnak.

— **Elvi jelentőségű határozatok.** Az ítéletben annak kihirdetésekor megnyugvó fél felebbezéssel a 15 napi felebbezési határidő alatt sem élhet. (Keresk. min. 23339/905.) — Kőművesmester külön iparigazolmány nélkül csak akkor végezhet cserepező munkát, ha az építkezésnek csak kiegészítő részét képezi; de építkezési munkával kapcsolatban nem levő cserepezést elvállalni és teljesíteni a kőművesmester jogosítva nincs. (Keresk. min. 16055/905.) — A házasság között létrejött olyan megállapodások, melyek a házasság felbontását célozzák, joghatálylanul nem bírnak. (Kuria 1442/903) — Aki korcsmaüzletében ülő vendége részére iparendély nélkül ételleket szolgáltat ki, vagyis vendéglői ipart üz. büntetendő cselekményt követ el. (Belügym. 5051/904.) — A vizsgai engedély megszerzése jog és nem oly kötelezettség, melyre valaki ké nyszeríthető. (Földmiv. min. 114878/904.) — Vagyonkezeléssel megbízott ügyvédek a vagyonkezeléstől huzott díjaik és jövedelmeik után külön rovandók meg III. oszt. kereseti adóval. (Közig. bir. 9959/904.) Örökösödési és hagyományi bizonyítvány kiadása esetén a hagyaték után járó illeték, az örökös halála napjától számított 5 év alatt elévül.

(Közig. bir. 16342/904.) — Kéményseprési teendők hanyag teljesítése, vagy elmulasztása által elkövetett kihágás elbírálása nem az iparhatóságok, hanem a rendőrhatalom körök hatáskörébe tartozik. (Keresk. min. 52066/904.)

HETI KRÓNKA.

„Uram, uram, bíró uram!“ . . .
Igy csittítom lelkemet,
Amely biztat, unszol folyton,
Hogy ezt, amazt, zengjem meg.

Hosszu pauzám arra szolgált,
Hogy még jobban lássak itt.
Versbe, rimbe összehordjam
Csurgó szép szokásait.

No mert láttam egyet és mást . . .
Sok drukkoló diákot,
Azonban nincs olyan ember
Aki ilyet nem látott.

Hanem az már ujság volna,
Ha ezt írnam e helyett:
„Csurgó az az Eldorádó,
Hol a diák nem reszket!“

Hol a cirkusz? Eltűnt, elment!
Utolérte végzete . . .
S megtörtént még ez is véle:
Egyet mást itt felede.

Itt is, ott is a járdákon
Tyuk-borítók diszlenek!
Dresszirozott ifju csirkék
Szedegetik a szemet.

Hát azt tudja Szerkesztő Ur,
Hogyan jartam a minap?
Udváriás utkaparó,
Kíről szól e kis irat.

Kijöttem a patikából
S tuloldalra mentemben
Nyakonöntött hig sárlével
Utikopró ur . . a lelkem!

Megbocsátok a bácsinak,
Nem tehet ő arról már,
Hogy itt Csurgón eső után
Okvetlen van sárvíz-ár.

Herkulesnek választutja
Kismiska a mienkhez!
Csak előre, mert minket is
Üdv honába vezet ez!

Figyelő

— Van e keeteknek szép eladó lánya?
Az anya feleli:
— Nincs minékünk, nincs minékünk
szép eladó lányunk!

Az előbb kérdező két játékos folytatja.

Ne tagadd asszony,
Mert bizonylat látam!
Piros pünkösdi napján
Piros almát árult.
Öttem is belőle,
Vöttem is belőle,
Most is van a zsebömbe;

Anya;

Ami nekünk lányunk van,
Oly szép, oly kegyes,
Kis ajtóba ki se megy,
Páros kis kés nélkül,
Arany gyűrű nélkül.

Az első pár:

Most vigyük; holnap vigyük,
Hat kocsival hat lóval.
Mind a hat ló f e h é r ló.
Zild ág, zöld ág, ez lesz ami
menyasszonyunk.

Ezzel a sorban ülő első feláll s az álló anyával alkudozó kettőhöz csatlakozik Most hárman ismétlik a fönnti verses párbeszédet s a játékot addig folytatják, míg csak egy játékos marad ülve. — Az anyával való alkuvást minden esetben az összes állójátékos végzik s karban adják meg a választ.

2. „Haj ríre-rerere.“

E játékot a „Bujj, bujj zöldág“ — mintájára játszák, csak a mondóka más.

Haj ríre-rerere!
Nincs pénz a zsebömbe;
Hozz bort korcsmárosné,
Megadom az árát.
Ha én meg nem adom,
Megadja galambom.
Láttam egy szunyogot
Nagyobb volt egy lónál.
Zsirja is egy akó!
Több is egy akónál.
Há' vót kee, há' mén ke?
Nem az én uram ke!
Az én uram nem ilyen
Tesze-tusza, mint kee!
Érik a szőlő, hajlik a vessző,
Bodor a levele.
Két szögény-legény
Vándorolni készül,
De nincs kenyere.
Süss nekik rétest,
Főzz nekik levest,
Hadd ögyenek belőle!

III. „Ispilláng, ispilláng.“

Ez az előbbihez hasonló játék. Mondókája:

Ispilláng, ispilláng
Ispillángi rózsá,
Rózsá volnék
Piros volnék!
Pénc volnék;
Csörögnék.

Karika volnék:

Fordulnék,
Mégis kipördülnék.
Zöld selyem rostja,
Két garas hija,
Mondom, mondom
Mátkám-asszony
Fordulj arra módra!

4. „Nyul szaladj!“

E játékot talán már az iskolás gyerekektől vették át a felnőttek, de mivel itt nagyban divik, érdemesnek tartjuk az ismeretetésre. Különben régebbi keletű lehet, mert a jelenlegi tanító-testület nem ismeri eredetét. —

A játék úgy megy végbe, hogy a játékos körbe állanak, a körön kívül két játszó áll s az egyik a nyul, a másik a vadász.

A vadász hajtja a nyulat, a nyul pedig iparkodik a körbe menekülni. Azon a helyen, ahol a nyul a kört átszakítja, az el választott két szomszéd lesz a nyul, illetve vadász s folytatják a kör körül való kergetődzést, miközben a körbenállók ezt mondják;

Nyul szaladj, fuss hamar,
A vadász nem jót akar.
A kis nyul elsuhan,
Ver a szive hangosan!
Jó vadász áld meg őt!
Hadd szaladni, meg ne lödd!

Közgazdaság.

Tanulmányi kirándulás.

Mult heti számunkban hírül hoztuk, hogy a tanítóképző IV. éves növendékei tanulmány kirándulásban megtekintették az alsók-sarkadi hitelszövetkezetet. A hitelszövetkezet működéséről Izsák János alsóki főtanító tartott előadást és kilenc esztendei gyakorlati tapasztalatai alapján ismertette megfigyeléseit, előadásából a következőket adjuk.

„Felkérték csekély személyemet, hogy kedves fiatal barátaim előtt a hitelszövetkezetek áldásos működéséről egyet s mást elmondjak. A kérelemnek engednem kellett, azért is, mert mindig elvem volt az, hogyha a közügynek szolgálhatok, készséggel szolgáljak.

37 év óta a tanítói pályán működöm, úgy gondolom meglehetősen ismerem azt a népet, a kinek lsten segedelméből még ma is tanítója vagyok. Talán tudok olyan tanácsot szolgáltatni, a minnek önök is hasznát vehetik. Mindig hangoztattam azt, hogy aki igazán megakarja érdemelni a tanítói nevet, hivatását igazán betölteni akarja, olyan, mint a jó orvos — ki míg betegében a betegség csiráját meg nem találja — addig nem nyugszik és ha megvan, úgy fog a gyógyításhoz. Eppen így vagyunk mi a néppel. Az a jó tanító, a ki már az iskolában kutat, vizsgál, mindenáron be akar látni a gyermek lelki világába, mert ha növendékeinek lelki világát megismeri, úgy foghat a neveléshez, tanításhoz. Azt tudjuk mindnyájan, hogy a lélek világából származik a hajlam a jóra, a tanulás, tudomány, az erkölcsi, lelki dolgok szeretete, a haza iránt rajongó szeretet, a szorgalom és a munkásság. Az ilyen kutató tanító már előre tudja, eltalálja, milyen ember lesz növendékeiből, ha azok felnőnek. Ha azok kikerülnek az iskolából, nem hagyja magukra, hogy az a sok fáradságával beléjük oltott kincs, melyre őket oktatta, elne mosódjék lelki világukban. Így aztán részt kell venni neki a felnőttek oktatásában, vezetésében is. Ezt az állam, a társadalom is megkívánja a tanítótól, sőt felhívja, hogy a községben ezermester legyen. Gazdasághoz, méhészethez, selyemhernyó tenyésztéshez, gyümölcs nemesítéshez, ipari munkához nemcsak hogy értsen, hanem azt a néppel meg is kedveltesse, sőt azt erre meg is tanítsa. — A társadalom, az állam, sőt a vármegye is a tanítót teszi felelőssé s a tanító munkájától elvárja azt: hogy a nép mindzekhez kedvvel, szorgalommal, kitartó munkával hozzá fogjon, az anyagiakban mege-

Az előadott játékok üzésével tölti a fiatalság a tavasz és a nyár ünnepeinek délutánjait.

Az öregek pedig ki-kiballagnak a „hőgy“-re s ha van még az „ó“-ból, pipaszó mellett el-elidiskurálgatnak a régi, jobb időkről, jó időknél kedvesebb emlékeiről. Akad még az öregek között egy-két 48-as is. Ezek aztán maguk köré gyűjtve a náluknál fiatalabb öregeket regélnék nekik arról a csodás, legendás korról, mikor még a bölcsőben lévő csecsemő is a szabadsáért áhitozott.

Lassan megjön az ősz, Sárguló levelek a fán, érett fűt a tőkén jelzik: a természet haldoklik. S mintha az emberek éreznék a természet enyészését, a szüreti vig nótázással mintha el akarnák nyomni a természet pusztulása fölött lelkükben érzett bánkódásukat.

De a szüretnek sem oly vigak már. A szőlőtő megülő mérge a filoxéra, a peronospora mind nagyobb területeket hódít. S a kora tavasztól őszig verejtékező gazda szomoruan tapasztalja a szüretelést:

„Nem úgy van, mint régen volt!“

(Folyt. köv.)

rősödjön. Hogy az ilyen ezermesterek munkásságának milyen legyen a jutalma, azt a társadalom és a kormány bizza a jövő nemzedékre.

Most újabban a tanító munkásságát a hitelszövetkezetek, tejszövetkezetek, ipari és gabna szövetkezetek veszik igénybe. Itt azután szép mellék jövedelemre tehet szert a tanító. Vannak olyanok, kik a hitelszövetkezetekről elítélőleg nyilatkoznak. Azt mondják, mivel a község lakosai könnyen jutnak a kölcsönhöz, hamar eladósodnak. Ez nem áll. En a tapasztalatból tudom, — 9 éve hogy nálunk a tejszövetkezet és a hitelszövetkezet megalakult. Mindig figyelemmel kísértem népünk vagyonosodását vagy elszegényedését — ezért egész határozottan állíthatom, hogy szövetkezeteink keletkezése alkalmával azok, a kik nálunk akkor szegények voltak, ma megvagyonosodtak, a kik gazdagok voltak, vagyonlag még jobban megerősödtek.

Mivel az Alsók-sarkadi hitelszövetkezet kezelésem alatt van és 1896 év június 1-től könyvelője vagyok, ennek beléletét akarom önöknek megmutatni. Mielőtt ezt tenném, bevezetésül elmondom.

Az 1898 évi XXIII. tc. életbe lépése után a községi hitelszövetkezetek az Országos Központi Hitelszövetkezet fenhatósága alatt működhetnek, ha az állami kedvezményekben akarnak részesülni. 50 taggal, 100 jegyzett üzletrésszel bármely községben megalakulhat a hitelszövetkezet. Rendesen 20 évre alakul. Kiterjeszhető a szomszédos községekre is. Minálunk is 3 község képez egy hitelszövetkezetet.

Tagja lehet minden nagykorú egyén, ki vagyona felett szabadon rendelkezik, erkölcsi tekintetben kifogás alá nem esik. Minden tag belépése alkalmával köteles egy üzletrészt jegyezni (de jegyezhet több üzletrészt is) ennek értéke 50 koronában állapítatik meg, heti 20 filléres vagy havi 1 koronás részletekben fizetendő be 5 év leforgása alatt. Az így megalakult szövetkezet célja: tagjainak anyagi helyzetét javítani az előre bemondott okok után kölcsönt adni, takarékosra, pontosságra szoktatni. A kölcsön lehet kezességre, jelzalog folytán bekebelezésre és válto ellenében, válto adósságra.

Az üzletrészek után felosztható tiszta nyereségből minden tag üzletrészei után 5 0/0-os osztalékot kap minden évben. Az 5 0/0-ot meghaladó nyereség a tartalékalap javára fordítandó.

Kilépni a szövetkezetből előleges 4 heti felmondás alapján lehet, azonban a tényleges kilépés csak az üzleti év befejezése után 6 hónap eltelte után történhetik. A szövetkezetbe tehát sokkal könnyebb a belépés, mint a kilépés. — Erre nagy szükség van, azért: mert ha egyszerre tömegesen kilépnének a tagok, válságba sodorhatnák a szövetkezetet, a bizalom iránta megrendülne.

Még azt is megemlítem, hogy a szövetkezet üzletét nem tagokra ki nem terjesztheti. Takarékos betétet azonban nem tagoktól is elfogadhat, ha azt a központi hitelintézet megengedi.

A szövetkezet ügyeit a közgyűlés és az igazgatóság működését a felügyelő bizottság ellenőrzi. Az igazgatóság választja a könyvelőt és pénztárnokot. Mindezek működését a kir. törvényszék által helyben hagyott alapszabályok állapítják meg.

A szövetkezet életképessége az igazgatóság, felügyelőbizottság, könyvelő és pénztárnok ügybuzgóságától függ, azért arra kell törekedni, hogy megbízható, önzetlen buzgó férfiak kerüljenek a szövetkezet élére.

A legnagyobb foku hanyagság és lelki ismeretlenség okozhatja azt, hogy a hitelszövetkezet válságba jusson. Erre nem fordult elő eset. Érdekében áll az igazgatóságnak, hogy kellő biztosíték mellett ki ne adja a szövetkezet pénzét. Ez a biztosíték állhat földből, házból, vagy más ingóságból, de a hitelképesség alapjául elfogadható a józanéletű, dolgozni szerető és takarékos munkás ember munkaereje is. Miután a valóságban senkisémet ismeri jobban a kölcsönre szorultak vagyoni viszonyait és megbízhatóságát, mint az ezekkel egy községben lakó szövetkezeti vezérférflak, ezért bizvást elmondhatjuk, hogy

semmiféle pénzintézet nem áll biztosabb alapon a hitelszövetkezeteknél, hol a betevők megtakarított pénzét a törvény az üzletrészesek ötszörös szavatosságával védi meg és e szavatosság a központ által kibocsátott és a szövetkezetek adósságát képező kamatozó kötvényeknek is biztosítékul szolgál.“

Részletesen ismerteti a szövetkezetek által vezetett könyveket, — szól a pénzkezelésről — az igazgató és felügyelőbizottság ügyrendjéről, — bemutatja az 1904 évi mérleg és nyereség-számlát és újból ajánlja a növendékek figyelmébe a hitelszövetkezetet.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Anonym levelekre és küldeményekre semmi körülmények között sem válaszolunk.

O. M. V. (N. Kanizsa.) Verseinek egyikében, másikában van gondolat, de az is olyan, amit ön előtt mások már sokkal szebb rymusokban zengtek el. S amelyekben az önállóságnak egy halvány árnyata érezhető, azokon is annyit kellene csiszolni, hogy nem ismerne rájuk!

Granada. Versei közül egyik napvilágot látott. Láthatja a j o k a r a t o t. Prozaik cikke azonban nem közölhető. Talán több adattal és kevesebb frazissal lenne de- lőle valami.

I. Mint láthatja F. teljesen kifogyott az anyagból... „Magyar ember megtartja szavát!“ — Tehát váltsa be ígérteit.

HIRDETÉSEK.

Egy teljesen jókarban levő

13 soros

Zala-Drill vetőgép

jutányos árért eladó.

Bővebbet

Breiner Adolfnál Zákányban.

1-3

Üzletmegnyitás.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Csurgón a főtéren (Kreiser Géza féle házban egy a mai modern kornak teljesen megfelelő

mósó és fény-vasaló intézetet

nyitottam.

Intézetemben elfogadok mindenemű fehérnemű tisztítását és ezek pucolását Budapestről jöttelső rangu szakerő által végeztetem.

Áraim oly jutányosak, hogy a házban mosó és vasaló nők által végeztetett ruha tisztítását teljesen feleslegessé teszik, mert ennél olcsóbbra jön és mégis tisztább lesz a fehérnemű, mint a háznál mosott.

A nagyérdemű köznség szives pártfopását és támogatását kérem.

Kiváló tisztelettel

Politzer Henrikné.

NOXIN

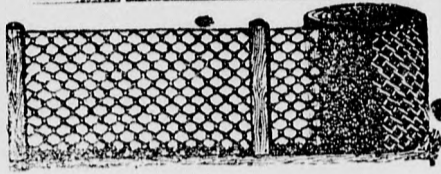
CIPŐ-CRÉME

(törvényileg védve)
sevró- és kid box-kalffbőr fényesítéséhez a bőrt puhítja és vízhatlanna teszi, annak iükörfényét kölesönöz. Kapható drogériákban, jobb cipőüzlet, bőrkereskedésben, festék és fűszerüzletekben.

„Uranos“ vegyészeti gyár
Hochsinger Testvérek

B u d a p e s t, VI., Rózsa-utca 85.
Főraktár CSURGÓN
Grünfeld Ferencz-nél.

Bámulatos olcso kerítések!



Vágó Lajos

épület és géplakatos, sodrony fonat- és kerítés szövet fonodája
CSURGÓ (Somogym.)

Ajánlja sodrony fonodáját, mindenféle **parkok, kertek, szőlők, udvarok, vadaskertek** stb. bekerítésére.

Ugyszintén **vaskerítések és vaskapuk** legdiszesebb kivitelét.

Kívánatra tervekkel és költségvetéssel szívesen szolgál.



SZŐLŐLUGAST

ültesünk minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, eöenkívül más épületeknek, kerteknek kerítéseknek, stb. legremekebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leg-háladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha meg-nó is, termést nem hoz, ezért sohan nem értek el eredmény, eddig ol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, az ok bőven ellátják házukat az egész szőlő-rés idején a legki ünöb muskotály és más édes szőlőkkel.

A fajok smertetésére vonatkozó, színes főnyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy le elezólapon tudatja. Bor-faju szőlő tványok is még nagy mennyiségben kaphatók leszellítőt ára on. Borok családi fogyasztásra 20 l. és feljebb olcso árban és „Delevare“ sima, ültetéshez és ebből borminta.

Ermelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya Biharmegye.

Nem kell a padlót folyton sűrölni és vizas ruhával törölni.

VÁGÓ GYULA

könyv- és papirkereskedés, könyvnyomda és könyvkötészet
CSURGÓ, (Somogym.)

Értesitem a n. é. közönséget, hogy egy egészen új pormentesítő szert hozok forgalomba, ezt a szert

„**H Y G E A** pormentesítő olaj“ néven árusítom, mely szer páratlan a maga nemében.

Használata a következő: ecsettel a szoba vagy terem padlózatát bevonjuk s ez által a port a helyiségben lehetlenné tettük.

Különösen ajánlatos, kereskedések, lakások, pénzintézetek, kórházak és iskolák padló bevonására egészségi szempontból.

Ára különként egy korona.

Kapható egyedül nálam, mint a csurgói járás kizárólagos egyedüli főraktáraban.

Teljes tisztelettel

V Á G Ó G Y U L A .

A „Pesti Napló“ új karácsonyi ajándéka.

Modern Magyar Festőművészek

a címe új kiadványunknak, melyet 1905. évi karácsonyi ajándéku szántunk t. előfizetőinknek.

Ez új ajándékművünk, noha folytatása és kiegészítő része lesz a „**Magyar Festőművészet Albuma**“, ak mégis mint teljesen önnálló mű gyönyörű foglalatra lesz a modern magyar festőművészet remekeinek.

Eddigi karácsonyi ajándékaink is a **magyar irodalmat és magyar művészetet** szolgálták, nagyszabású és nagy értékű diszművek **százegyzernyi példányai**val terjesztve el a magyar **költészet és festőművészet** nagyjainak alkotásait. A remekművek e díszes sorozatát folytatja most a „Pesti Napló“ új és minden eddigi ajándékát tulszárnyaló diszművel: a **Modern Magyar Festőművészek** kel.

Ötven nagyszabású festményt szemeltünk ki a modern magyar festők alkotásaiból, nagyrészt mesteri kivitelű műlapokon és

gyönyörű, több színnyomású képekben.

Ezenkívül befogjuk mutami e műben **jelosebb festőink** vonzóan megírt **életrajzát**. A szöveget, amely a modern magyar festőművészet történelmét fogja tárgyalni, elsőrendű esztétikusaink könyvnyed előadásában, színes képek és rajzok fogják tartítani. Albumunk külső formájában is követni fogja eddigi törekvéseinket és a magyar **könyvkötőipar üvészet** újabb alkotása lesz.

Ezt az új, páratlan díszű ajándékunkat megkapja karácsonyra állandó előfizetőinkön kívül minden új előfizető is, aki mostantól kezdve egy évre **megszakítás nélkül** a Pesti Naplóra előfizet. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető.

Előfizetési ár: 1 évre 28 kor. fél évre 14 kor. negyed évre 7 kor. 1 hóra 2 kor 40 fillér. — Mutatványszámot szívesen küldünk.

Tisztelettel

A „Pesti Napló“ kiadóhivatala.

A leghiresebb kötőgépek házi és ipari célra

I. styriai kötőgépgyar
magyar képvisellete

BUDAPEST VII. Erzsébet k. 23

részletfizetésre is kapható.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógépek és kerékpárok raktára

Fogl József Lajos.

Kérjen egészen ingyen zománcozott edény

képes-árjegyzéket, Próbarendelmény: 6 fazék és 6 lábos különféle nagyságban, összesen 12 drb. 1 ft. 75 kr. 6 egész nagy főzőfazék és 6 egész nagy főzőlabos, összesen 12 drb. 3 ft. 50 kr. és egy teljes zománcozott mvsdőkészlet, mely áll lavor, vizesveder, mosókanna, éjjeli, szappantartó és fogkefétartó, összesen 6 drb. 2 ft. 50 krajcárért csak én szállíthatok; **Ingyen** csomagolás utánvétel mellett.

KOHN, gyári raktáros, Budapest, VI. Csengeri-utca 51.

Sürgőnycim: KOHN edénygyári raktár Budapest.

Vásári zsebnaptár 1905.

Husipari és állatforgalmi könyv

az egyes napokra eső vásárok pontos jegyzékével **ingyen és bérmentve** megy minden mészáros, hentes, állatkereskedő zsidó és csontkereskedő címére, a ki legalább félévvel előfizet a

Mészárosok és Hentesek Lapjára.

Előfizetés félvve 6 kor. —

Kiadóhivatal: Budapest IX.

Ferencz körút 16.

Ne vegyen senki hangszer

ig **Reményi Mihály** műhangszerész cs. és kir. szabadalom tulajdonos, a Magyar Királyi zene-akadémia szállítója 315 ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékét át nem olvassa, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, VI. Király-utca 44/II.

HÉJAS JÁNOS

mű órás és ékszerész

Csurgó.

ALKALMI:

óra vagy ékszer ajándék, hallatlan olcsó árért.



Ajánlja ujonan berendezett **nagy** raktárát, mindenféle fajtu zseb, falli ébresztő és ingaórákból, valamint mindennemű ékszerekből, **nickel, acél, ezüst, arany** férfi és női órákból: **arany** és **ezüstgyűrűk, fűbevalók, karperecek, női láncok, amulettek** stb. Férfi láncok, **nickelből, ezüsből és aranyból.**

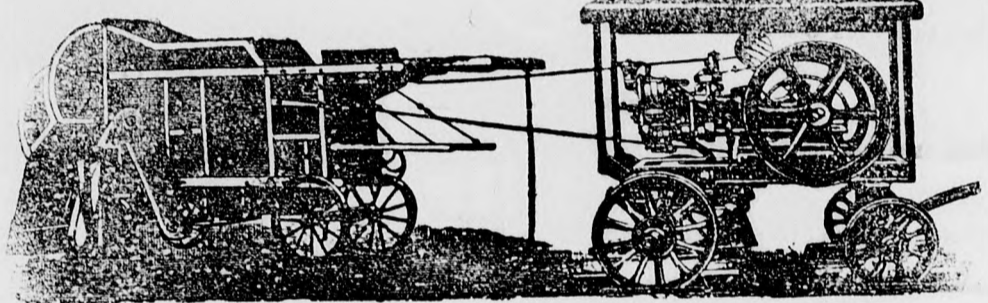
Bámulatos olcsó árak.

2 frtér 3—4 frtér valódi **svejci nickel órák** pontosan szabályozva, 5 évi írásbeli, lelkiismeretes jótállással, még kisebb törést is teljesen ingyen javítok. **Ébresztő óra 2 f., iroda és konyha óra rugó huzással 2 f. 50 kr. láncos falli óra 2 f.,** pontosan szabályozva, a fenti jótállással, a melyet egy nagyvárosi cég sem tud megtenni. Hasonló súlyt fektetek az óra javításokra a melyek nálam egy hétre készek és pontosan vannak szabályozva. **Torony órák 10 évi jótállással** a melyeket a jótállás leteltéig teljesen ingyen kezelek.

Régi törött aranyat és ezüstöt a legmagasabb áron megvessek, vagy becserelek új tárgyakért.

Legolcsóbb falli- és zsebóra árak!

Legolcsóbb falli- és zsebóra árak!



Elsőrendű gyártmány!
Kedvező fizetési feltételek!

Benzin-lokomobilok.
Benzin-motorok.

Tömör kivittel!
Legmesszebbmenő szavatosság!

Teljes cséplő szerelvények.
Szivógáz-motorok.

Osers és Bauer motor-gyáriraktára

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUDAPESTI

Harisnyagyár

ajánlja dus raktárát női férfi-és gyermek **harisnyákban**

eredeti gyári árban

12 pár megrendelésnél bérmentve

Harisnyafejelések elfogadtatnak.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Budapesti harisnyagyár

főraktár V. Fürdő utca 1/a

Számta'an elismerő levél.

Hirdetések
jutányos áron felvételnek
a kiadóhivatalban.